

Veiligheids
beraad

Ministerie van Justitie
en Veiligheid

Taakdifferentiatie brandweer

Taakdifferentiatie tussen vrijwilligers en
beroepsmedewerkers

9 december 2019

Aanleiding

- ▶ **Rapport Pels Rijcken:** Eind 2018 concludeert Pels Rijcken dat er een reëel risico bestaat dat elementen in de rechtspositie van de brandweervrijwilligers in strijd zijn met de normen uit Europese en internationale wet- en regelgeving. Er bestaat een wezenlijk risico dat brandweervrijwilligers moeten worden aangemerkt als deeltijdwerkers.

- ▶ **Rapport Verburg:** Dhr. Verburg ziet geen mogelijkheid om binnen het bestaande juridische kader vrijwilligheid bij de brandweer te behouden en hij ziet ook geen mogelijkheid om af te wijken van de Deeltijdrichtlijn middels een objectieve rechtvaardiging. Dhr. Verburg stelt dat er twee mogelijke oplossingsrichtingen zijn:
 - gelijkwaardigheid in bezoldiging toepassen;
 - differentiatie tussen groepen brandweermensen.

- ▶ Het Veiligheidsberaad en de minister van Justitie en Veiligheid hechten **veel belang aan het huidige hybride brandweerstelsel** met zowel de inzet van vrijwilligers als beroepsmedewerkers, vanuit het belang van maatschappelijke (lokale) verankering van de brandweezorg.

Instelling denktank en opdracht

- ▶ Op 14 juni jl. hebben het Veiligheidsberaad en minister van JenV besloten tot oprichting van een denktank.
- ▶ De opdracht aan de denktank luidde als volgt:

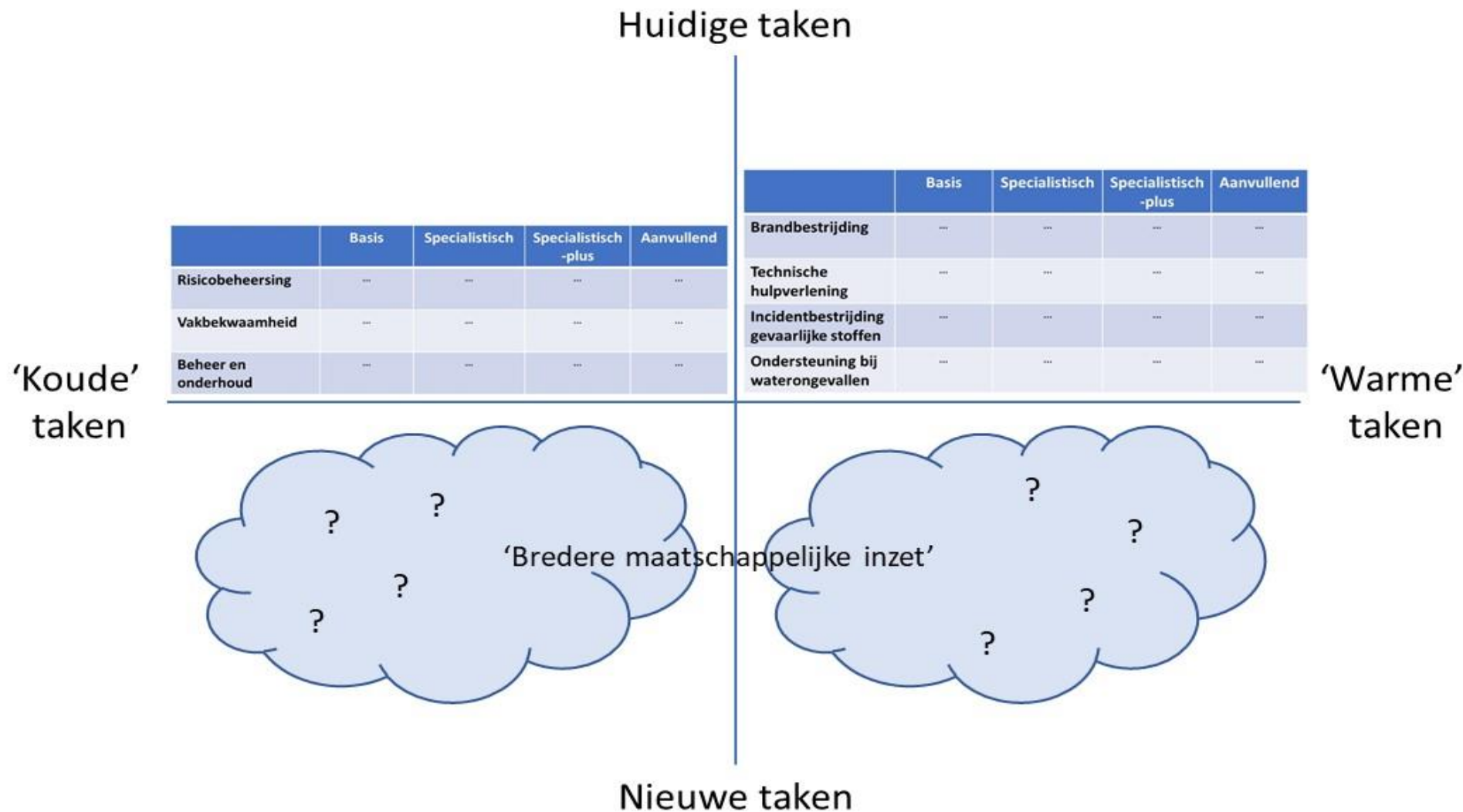
Onderzoek hoe de brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van de beroepskrachten (zodat wordt voldaan aan de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie) en breng in kaart welke mogelijke consequenties dit voor de brandweerorganisatie heeft.

Uitgangspunten voor denkrichting

- ▶ Behoud van vrijwilligheid
- ▶ Toekomstbestendig stelsel
- ▶ Juridisch houdbaar
- ▶ Gelijkwaardige brandweezorg
- ▶ Veiligheid van het brandweerpersoneel
- ▶ Praktisch uitvoerbaar (organiseerbaar) en betaalbaar

Conceptueel model voor taakdifferentiatie

Bouwstenen van denkrichting

- ▶ **Bouwsteen I – Verplicht en niet verplicht als cruciaal onderscheid:** De vrijwilliger voert taken uit op basis van vrijwilligheid en kan daartoe niet worden verplicht; hij mag ‘nee’ zeggen tegen een taak en ‘nee’ zeggen tegen de beschikbaarheid op een bepaald moment (geen opkomstplicht). Vormen van kazernering en consignering van vrijwilligers zijn niet passend. De beroepsmedewerker heeft de verplichting om de taken uit te voeren op bepaalde momenten.

- ▶ **Bouwsteen II – Onderscheid in type repressieve brandweertaken:** Voor de repressieve brandweertaken wordt een onderscheid gemaakt tussen verschillende type taken: basis, specialistisch, specialistisch-plus en aanvullend.
 - Zowel vrijwilligers als beroepsmedewerkers voeren de basistaken uit.
 - Beroepsmedewerkers zijn daarnaast opgeleid om alle specialistische taken uit te voeren en voeren die waar nodig uit. Vrijwilligers hebben de mogelijkheid om zich op één taak te specialiseren, wanneer dat nodig is vanuit de risico's in een bepaald (risico)gebied.
 - Specialistische-plus taken kunnen beroepsmedewerkers uitvoeren waar dat is gewenst.
 - Aanvullende taken behoren niet tot de kern van de brandweertaken, maar kunnen lokaal wel door brandweerposten worden opgepakt door zowel vrijwilligers als beroeps. Voorwaarde is dat evt. aanvullende opleidingseisen (zeer) gering zijn en er geen extra risico's zijn.

Bouwstenen van denkrichting - Takenmatrix

	Basis	Specialistisch	Specialistisch-plus	Aanvullend
Brandbestrijding	Brandbestrijding bij buitenbrand, woningbrand (met adembescherming) en alle soortgelijke binnenbranden (zoals eenvoudige kantoren en bedrijfsgebouwen)*	Brandbestrijding in complexe objecten/omgevingen (zoals hoogbouw, tunnels, industrie, specialistische (inzet)procedures, lange aanvalswegen en het niet eenvoudig vindbaar zijn van slachtoffers of brandhaard)*	Brandbestrijding in zeer complexe en specifieke objecten/omgevingen (zoals vliegtuigbrand, industriebrand en scheepsbrand)	Grootwatertransport Redvoertuigen AED
Technische hulpverlening	Eenvoudige hulpverlening Toegang verschaffen Eenvoudige beknelling	Complexe/zware hulpverlening en beknelling (middelen HV1)	Instortingen (STH-teams / USAR)	Tilassistentie
Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	Stabilisatie in uitrukkleding (met adembescherming) en met vuilwerkpak	Stabilisatie in chemiepak	Stabilisatie in gaspak Ontsmetten (decontamineren)	Verkenner gevaarlijke stoffen
Ondersteuning bij waterongevallen	Grijpredding	Oppervlakteredding	Duiken Schipper blusboot	Schipper en opstapper bij trailerbare bootjes

* Het exacte onderscheid op het gebied van brandbestrijding tussen basis- en specialistische taken vraagt nog nadere uitwerking

Bouwstenen van denkrichting

- ▶ **Bouwsteen III – Taken beroepsmedewerker zijn breder dan alleen repressieve taken:** Voor de beroepsmedewerker geldt dat de taken breder zijn dan alleen de repressieve taken. Dit kan gaan om 1) bestaande koude taken en/of 2) nieuwe taken in het kader van ‘bredere maatschappelijke inzet’.
Uitbreiding naar nieuwe taken past in een beweging waarin de brandweer zich als onderdeel van de veiligheidsregio ontwikkelt van een ‘blus/brand organisatie’ naar een ‘veiligheidsorganisatie’. De nieuwe taken dienen in het verlengde te liggen van het borgen van de continuïteit van de samenleving. Cruciaal is dat het gaat om taken die afbreekbaar zijn.
- ▶ **Bouwsteen IV – Opleidingsduur en –zwaarte verschilt:** Consequentie van differentiatie in taken is dat de opleidingen verschillen. Vrijwilligers volgen een opleiding tot ‘basis-brandweer’. Beroepsmedewerkers krijgen daarnaast de specialistische modules aangeboden. Het opleidingsniveau is voor beide groepen gelijk (mbo-niveau). Door een grotere taakbreedte van de beroepsmedewerker (meer taken), leidt dat tot een langere opleidingsduur. Ook de opleidingszwaarte is voor de beroepsmedewerker hoger, gezien de gevraagde competenties voor de specialistische taken. Wat geldt voor de initiële opleiding geldt ook voor het ‘vakbekwaam blijven’ van medewerkers.

Toetsing van consequenties

- ▶ **COP- en KAP-vrijwilliger:** De vrijwilliger met het consignatieprofiel (COP) en de vrijwilliger met het kazerneringsprofiel (KAP) kunnen niet meer als vrijwilliger worden aangemerkt.
- ▶ **Kwalificatie-eisen:** Vertaling van taken naar kwalificatie-eisen en kwalificatiedossiers en vervolgens naar opleidingen vraagt om een nadere uitwerking.
- ▶ **Overzichtelijkheid brandweerstelsel:** Na omarming van de denkrichting worden gesprekken aangegaan met stakeholders binnen (bevoegd gezag, directeuren veiligheidsregio's, commandanten, belangengroepen) en buiten (politie, ambulance, gemeenten) het brandweerstelsel om de overzichtelijkheid te bespreken.
- ▶ **Kwaliteit en continuïteit brandweezorg:** De denkrichting vraagt om een andere manier van kijken naar de kwaliteit van brandweezorg. Het gaat om een beweging van gelijke naar gelijkwaardige brandweezorg wat consequenties heeft voor de huidige wetgeving.
- ▶ **Financiën:** Enerzijds transitiekosten en anderzijds structurele kosten voor opleiden, oefenen en vergoedingen. Deze gevolgen dienen nader uitgewerkt te worden.
- ▶ **Arbeidsvoorwaardenbeleid:** Het huidige stelsel biedt ruimte tot differentiatie en de denkrichting verandert niets aan het arbeidsvoorwaardenbeleid.

Toets in vier regio's (1)

- ▶ De denkrichting is getoetst in vier veiligheidsregio's. Doel was om te toetsen in hoeverre de denkrichting uitvoerbaar is in de regio, wat de denkrichting betekent voor de regio en wat de voorziene consequenties zijn.

- ▶ Hoofdpunten uit de toets:
 - *Uitvoerbaarheid*: De denkrichting lijkt uitvoerbaar te zijn voor de veiligheidsregio's, met dien verstande dat de consequenties (voor organisatie en/of medewerkers) aanzienlijk kunnen zijn en erg verschillen per regio.
 - *Mogelijkheid van één specialisme voor vrijwilliger*: De mogelijkheid voor één specialisme voor een vrijwilligerspost vermindert de impact voor de organisatie en de medewerkers aanzienlijk.
 - *Slagkracht*: Waar het gaat om met name specialistische inzet lijkt het erop dat de denkrichting negatieve gevolgen heeft voor de opschaling, slagkracht, aflossing en herbezetting.
 - *Takenmatrix*: De inhoudelijke invulling van de takenmatrix roept diverse vraag- en aandachtspunten op.
 - *Toekomstbestendigheid*: De denkrichting kan voor een deel een antwoord zijn op verschillende vraagstukken t.a.v. vrijwilligheid die nu en in de toekomst op de regio's afkomen.

Toets in vier regio's (2)

De analyse van de toetsresultaten leidt tot de volgende aanbevelingen:

- ▶ Kom in breed verband met vertegenwoordigers vanuit de veiligheidsregio's en de vakorganisaties tot een goede invulling van de takenmatrix;
- ▶ Besteed aandacht aan het vraagstuk van opschaling en slagkracht;
- ▶ Maak de consequenties van de denkrichting voor alle 25 regio's inzichtelijk.